

stvo za trajni preustroj, ki pomeni polno varstvo naših interesov. Zaupljivo gledamo na

stališče Grške,

ki tvori zdaj važni pogled za bodočnost. Razumemo težki položaj Grčije, ali voditi moramo razvoj stvari tja, da zamore Grčija pridobiti ne pristojno stanje. Zvezo Bolgarije z osrednjima državama zamore

Rumunija

brez pomisleka sprejeti. Bi sem vedno prepričanja, da zamore dobiti Rumunija jamstvo proti razširjenju Rusije edino v zvezi z Avstro-Ogrsko in Nemčijo. To je bila politika največjih državnikov Rumunske. Žal, da so se tam v zadnjem času pojavile smeri, ki imajo za posledico, da ni Rumunija na stran osrednjih držav stopila, kakor bi bili mi to radi videli. Nočem soditi o temu, kajti Rumunija kot svobodna država mora sama o tem odločiti, na kateri način bode varovala svoje interese. Kakorkoli bode tudi Rumunija odločila, to ne more na usodo naše monarhije nobenega vpliva imeti. Prepričani smo, da nam mora biti Rumunija naravno zvezana. Ako bode iz tega svoje posledice izvajala, je od Rumunije same odvisno. — Sedanji vojaški položaj je rešil gotova vprašanja, ki tvorijo

objektivno podlago miru.

Zavarujem se odločno proti perfidnemu obrekovanju sovražnega časopisja, kakor da bi bila monarhija vojno želela. 40-letna mirovna politika osrednjih sil je absolutni dokaz proti temu obrekovanju. Mi nočemo zemlje pridobivati; nikdar ni bilo opravičenjšega boja za narodno samostanost, kakor je naš sedanji boj. Mi smo za mir; ali vojna se mora tako dolgo nadaljevati, da bodejo tudi naši sovražniki napolnjeni s hrepenenjem po miru. Pri nas ni človeka, ki bi želel miru, predno ni popolnoma zasigurnjena

naša varnost in bodočnost.

Kdaj se bode mir sklenil, to je odvisno izključno od naših sovražnikov. Čim pozneje bodejo prišli do prepričanja, da je vsako nadaljno prelivanje krvi brez namena in zločinsko, čimveč zmag bomo dosegli, čimvečje žrtve bomo prinašali,

tem težji bodejo pogoji za naše sovražnike.

Fellerjeve tek pospešujoče, želodec okrepčujoče, mlo odvajajoče Rhabarbar-kroglice z zn.

„ELSA-KROGLJICE“

**dobro
sredstvo za želodec**

pospešuje tek, prebavo in odvajanje. 6 škatlic franko 4 K 40 vin. 12 škatlic franko 8 K 40 vin. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elza-trg št. 241 (Hrvaško).

Bolečine ozdravi hitro Fellerjev Elza-fluid. Poskusni tucat 6 K. 464

Izpred sodišča.

Vojni goljufi.

Berlin, decembra. — Pred berlinsko vojno sodnijo vršila se je skozi več tednov tajna obravnava proti trgovcu Arturju Jakoby in tovarišem zaradi goljufije, storjene na avstro-

ogrski vojni upravi z neizpolnitvijo oblastvenih naročil. Sodišče je prišlo končno do sledeče obsojbe: Trгоvec Artur Jakob, lastnik firme za čevlje, bil je obsojen na 5 let in 2 mesece ječe ter 5 let izgube časti; trgovec Karl Kohn na 4 leta in 6 mesecev ječe ter 5 let izgube časti; trgovec Ernst Schmidt na eno leto 6 mesecev ječe; založnik Wolfgang Urban na 4 mesece ječe; založnik Franc Epplena na 3 mesece ječe, potnik Jožef Kohn pa je bil oproščen. V vtemeljevanju sodb se je naglašalo: Obdolženci so krivi goljufije proti avstro-ogrski armadni upravi. Pri razmerju kazni se je vpoštevalo, da se nahaja Nemčija s svojim zaveznikom Avstro-Ogrsko v trdem boju za samostojnost in svobodo!

Posestnikova hčerka vlomilka.

Maribor, 6. decembra. Posestnikova hčerka Marija Hertič iz Sv. Lovrenca dr. polje vlomila je v zaprti hiši nekega posestnika in je ukradla 300 kron. Zaradi te in še nekaj drugih tatvin bila je že novembra meseca obtožena; vlom se ji ni mogel dokazati in je dobila takrat le en mesec zapora. Neka Antonija Celan in Tereza Orenperk pa sta bili zaradi one tatvine že pravomočno obsojeni. Zdaj pa se je Mariji Hertič tatvino vendar dokazalo. Obsojena je bila na dva meseca težke ječe.

Darovi za vojne vjetnike v Rusiji!

Skrbni svjoci so vedeli, da trpe naši vojni vjetniki v Rusiji stisko in pomanjkanje, toda gotovega pota do njih ni bilo. Po dolgih razpravah se je v zadnjih dneh končno posrečilo najti to pot.

Ruska vlada je dala za darove na razpolago brzovlake. Te vlake spremljajo zastopniki švedskega »Rdečega križa«, ki razdeljujejo darila združeni z Amerikanci in zastopniki ruskega »Rdečega križa« na licu mesta. Tako je ukrenjeno, kar je bilo možno, da pridejo darovi gotovo v roke vojnim vjetnikom.

Naša vlada se je te možnosti takoj poslužila: že vozijo celi železniški vlaki, obkladani z najnujnejšimi potrebami v skrbnem varstvu na vzhod in nadaljna sredstva so pripravljena. V prihodnjih mesecih bodo odšli nadaljni železniški vlaki.

Toda ne samo država, tudi ljudstvo, ljubezen starišev, žen in otrok se hoče vdeležiti rešilnega dela. Le red pelje do cilja, samo oni pomagajo, ki brez obotavljanja donasa gotove in dovoljene reči določenim mestom. Lepo bi bilo, ako bi vsako darilo došlo k istemu, na katerega mislimo, a to je nemogoče.

Zatorej se darov na gotove vojne vjetnike ne more prevzemati. Toda vsi morajo dati, da dobi vsak. Zima je pred vratmi, potreba je največje hitrosti.

Denarna darila je vposlati na: Vojnooskrbni urad, Dunaj, IX., Berggasse 16, pod naslovom

„Darovi za vojne vjetnike v Rusiji“.

Kot darovi (samo novi) so dopuščeni: Tople srajce, tople spodnje hlače, volnene nogavice, pleteni telovniki ali sviterji, ako mogoče na vratu iz celega, tople rokavice, žilgrelci, ščitniki za glavo, oprsniki, ogrevala za kolena, životniki, šali, žepniki (brez podob), obrisače, hlačniki brez gumija, mila, ščetke za zobe, glavniki, sredstva proti golazni.

Ako bi se k temu še pridale druge stvari, zlasti jedila, pijače, pisma, tiskovine, bi lahko to zadržalo cel transport.

Darove sprejemajo na Štajerskem: Nabiralna mesta vojnookrbnega urada v Gradcu, Sporgasse 29, in Maribor, Tegetthoffgasse, in društva »Rdečega križa«; kjer takih ni, občinska predstojništva. Ta mesta naslovijo došlo blago kakor hitro mogoče na vojnookrbbni urad, Dunaj, IX., Berggasse 16, kjer se sortirajo poedini za boji približno enake vsebine.

Podpisovalci oklica se obračajo s svojo prošnjo tudi na izdelovalce in tovarnarje navedenega blaga za bogata darila. Ista se bodo izkazala javno. Prodajalci imenovanih daril bodo manj premožnim za ta človekoljubni namen gotovo radi pomagali z nižjimi cenami in oddajali po možnosti le najboljše blago.

C. in kr. vojno ministerstvo, vojnookrbovalni urad

Janez Löbl, podmaršal I. r.

Oskrbovalni komite avstr. »Rdečega križa« za vojne vjetnike

Marko baron Spiegelfeld, namestnik i. sl., tajni svetnik.

Poštno pošiljate na vojnookrbovalni urad, skupina 8, Dunaj, IX. okraj, Berggasse 16, so pristojbine proste, ako imajo na poštni spremnici in na naslovni strani paketa naslov »Vojna oskrba darila«.

Ta darila za vojne vjetnike se pošiljajo po železnici kot navadno vozno blago poštne prosto, ako se pošljejo kot »Darovi za vojake na bojišču« pristojbin prosto glasom tarifnega predpisa št. 400, na vojnookrbbni urad, Dunaj, IX., Berggasse 16.

Profesor Gabriel Max †.

Znameniti slikar Gabriel Max je po težki bolezni umrl. Bil je jako pomembni nemški umetnik, ki se ga je splošno jako čislalo. Pri našamo njegovo sliko.

Razno.

Cenjeni naročniki. Leto se približuje svojemu koncu in usojamo si cenjene naročnike vabiti na zopetno naročenje »Štajerca«. V preteklem letu kakor že preje je naš list dokazal, da je najboljši zagovornik ljudskih pravic, pa tudi najzvestejše glasilo avstrijskega mišljenja. Ni čuda, da si je »Štajerc« i sedaj v vojni pridobil novih prijateljev in odjemalcev. Pa ne samo doma, tudi v vseh vojaških bolnišnicah ga čitajo z navdušenjem in veseljem. Prepričani smo tedaj, da bode imelo tudi letošnje vabilo za naročenje mnogo uspeha. Prosimo v prvi vrsti stare naše naročnike, da naj nam čimprej vpošljejo naročnino, ki jo je pri vsakem listu naprej plačati. Prosimo pa tudi vse prijatelje, da nam naj z neumorno agitacijo pridobivajo vedno novih somišljenikov in odjemalcev. »Štajerc« ostal bode vedno zvest svojemu naprednemu, štajersko - koroškemu, avstrijskemu mišljenju!

Pozor špeharji! Občinski svet ptujski je sklenil, da se vršijo špeharski sejmi v Ptuj zopet vsaki petek. Opozarjamo špeharje nato in upamo, da se bodejo živahno udeleževali teh sejmov.

Vozniki, ki bi vozili drva, naj se čimprej oglasijo pri okrajnemu zastopu v Ptuj.

Umrli je v Ptuj v 35. letu svoje starosti po težki bolezni solicitor g. Adolf Unar. Pokojnik bil je pred leti nekaj časa tudi administrator našega lista. Naj počiva v miru!

Umrli je v Ptuj po dolgi in težki bolezni trgovčeva vdova, splošno znana in spoštovana gospa Ida Fersch v 70. letu svoje starosti. Pokojnica spadala je med najodličnejše ptujske meščanke. Bodi vrli ženi domača zemlja lahka! Težko prizadeti družini pa izrekamo svoje globoko sožalje!

Knezoškof dr. Kohn umrl. Pred kratkim smo poročali o smrti olomuškega knezonadškofa dr. Bauerja; omenili smo tudi njegove krute boje s svojim predhodnikom dr. Kohnom. Zdaj — teden dni po dr. Bauerjevi smrti — umrl je tudi dr. Kohn na svoji graščini v Ehrenhausen. Dr. Kohn bil je l. 1892 izvoljen za knezonadškofa v Olomcu; l. 1904 moral je na papežev ukaz to mesto zapustiti. Bil je po svoji krvi žid in znan po svojem nezmernem bogatstvu. N. p. v m.! — Novi olomuški nadškof se bode po tamošnjem kapitelju dne 21. decembra izvolil.

Vpoklic črnovojnikov preložen od 6. na 15. decembra. Črnovojnikom letnikov 1872. 1873. 1875 in 1896, ki so bili pri zadnjih nabiranjih spoznani sposobni in so bili za dne 6. decembra vpo-klicani, še ni bilo treba iti ta dan v vojaško službo, ampak šele dne 15. decembra. Vlada je ta ter-

min preloži, ker se je vreme zadnje dni tako ngodno obrnilo, da se še lahko opravljajo nujna dela na polju. Ako pa se je kateri črnovojnik teh letnikov kljub novi vladni odredbi prijavil v vojaško službo, se ga na njegovo željo pridrži v aktivni službi, ali pa se mu da do dne 15. decembra dopust.

Primerne cene v živinski kupčiji. Od namestništva se objavlja: Vkljub opetovanim razglasom v dnevniki še ljudstvu menda zmiraj sedaj ni dovolj znano, da se pri prodaji klavne živine oblastveno najvišje cene do sedaj še niso določile; namestništvo je določilo le gotove cene, kojih se kmetovalci morajo držati, da jih državno pravdnštvo ne zasleduje zaradi navijanje cen. Za meterski stot žive teže se sme k večjemu po kakovosti zahtevati:

za opitane vole	220—240 K
za prima prmissima klavne vole (izjemna cena)	250 K
za poltolste vole	200—220 K
za suhe vole	170—200 K
za opitane vole	180—220 K
za poltolste krave	120—160 K
za suhe krave	90—110 K
za bika	150—220 K
za teleta pod 50 kg	160—200 K
za teleta nad 50 kg	250—220 K
za mesne svinje	250—220 K
za tolste svinje	300—350 K
za ovce	140—200 K

Nemški učitelji za Turčijo. Turški list „Ikdam“ zahteva vpoklic celih bataljonov nemških učiteljev za vse kategorije turških šol. List smatra za neobhodno potrebno, da se prilastijo na Turškem učni način nemškega gospodarstva, ako se hoče deželi duri krasne bodočnosti odpreti. (Pri nas pa so se gotovi krogi bali nemških šol kakor vrag križal!)

Svidenje. Na kolodvoru v Ljubljani došli so pred kratkim ranjenci. Druga poleg druge stali ste dve nosilnici. Kar nakrat sta oba bolnika glasno zaklicala: „Gjuro!“ „Ivo!“ Bila sta dva brata iz Dalmacije. Obenem sta bila ranjena in prišla v istem vlaknu v Ljubljano, brez da bi vedela drug za drugega. Ganljivi prizor je povzročil mnogo sočutja.

Poroka vojnega slepca. V vzgojevalnem zavodu za slepe na Dunaju bil je preteklo soboto neki mladi, v vojni oslepel vojak s svojo nevesto poročen; slavnosti udeležil se je tudi nadvojvoda Karl Stefan. Stvar je sledeča: Nadlovec Avgust Hillepold iz St. Vida na Koroškem si je vsled svojega junaštva že veliko srebrno medaljo zaslužil, ko ga je dohitela najhujša vojna nesreča. Ogenj sovražne mine mu je sežgal obraz in uničil očesa. Popolnoma slep prišel je v omenjeni zavod, kjer se je priučil neko rokodelstvo. Čudna pota usode so prinesla, da je bila v istem času njegova prijateljica iz časov nežne mladosti Pavla Feichter v neki dunajski bolnici kot sestra. Slučajno je izvedela o usodi svojega rokaja; obiskala ga je in zaljubila sta se drug v drugega. V soboto sta bila poročena, v pondeljek pa sta odpotovala v Celovec. Tam jim je preskrbel nadvojvoda Karl Stefan tobak-rafiko, ki jima boče omogočila mirno življenje. Knez Orsini-Rosenberg jima je podelil lokal in stanovanje zastoj. Mladi ženi podaril je nadvojvoda krasno zbirko perila. Feldmaršal nadvojvoda Friderik pa ji je podelil dragoceno uro.

Določitev najvišjih cen za trgovino s krompirjem na debelo in drobno. Z ministrskim ukazom z dne 22. septembra 1915, drž. zak. številka 286, ki je stopil v veljavo s 1. oktobrom so se določile za kupčijo s krompirjem najvišje cene. Z namestniškim ukazom z dne 31. oktobra 1915, drž. uk. l. št. 79, se je ta ukaz za Štajersko nadalje izvedel. Najvišje cene so določene ločeno za namizni in industrijalni krompir (§ 1 ministrskega ukaza), in razven tega za čas od oktobra 1915 do meseca majnika 1916 po posameznih mesecih stopnjevanje. Z ozirom na § 3 ministrskega ukaza za Štajersko določeni „pribitek“ po 1 K 50 vin., znaša najvišja cena za namizni krompir v trgovini na

debelo v mesecih oktobru in novembru za meterski stot 9 K 90 vin. (8 K temeljna cena, 40 vin. pribitek za trgovce na debelo, 1 K 50 vin. je deželni pribitek). Z namestniškim ukazom se razventega za mesto Gradec določa pribitek 3 K 10 vin., tako, da znaša cena krompirja v trgovini na debelo v mesecih oktobra in novembra za mesto Gradec 9 K 90 vin. + 3 K 10 vin., toraj 13 K za meterski stot. Ta cena velja loke skladišni prostor veletrgovca, tako da mora trpeti iz svojega stroške prevoza od železniške postaje k svojemu skladišču.

Z ministrskim ukazom se je tudi določilo, da kot prodaja na debelo velja le takrat, če se krompir prodaja v množinah čez 10 meterskih stotov.

Za prodajo na drobno se je določil z namestniškim ukazom pribitek k večjemu 3 vinarjev pri kilogramu, tako da znaša cena v prodaji na drobno v mesecih oktobra in novembra za kilogram namiznega krompirja:

- a) v Gradcu 16 vin.
- b) izven Gradca 13 vin.

Tem cenam za meterski stot se prištejejo še sledeči pribitki:

- meseca decembra K 50 vin.
- „ januarja K 70 vin.
- „ februarja 1 K — vin.
- „ marca 1 K 50 vin.
- „ aprila 2 K — vin.
- „ majnika 3 K — vin.

tako da bo znašala cena na primer meseca majnika 1916 v kupčiji na drobno za kilogram namiznega krompirja v Gradcu 19 vin., izven Gradca pa 16 vin.

Da se zabrani, da bi vsled teh poznejših zvišanih cen špekulativni pridelovalci ali kupčevalci krompir zadrževali, storili so se že potrebni koraki zaradi preskrbljenosti mest in večjih krajev s krompirjem, kakor tudi zaradi morebitnega prisilnega rekrutiranja večjih množin krompirja.

Čudni Miklavž. Neka posestnikova žena v Jeličnem vrhu pri Idriji porodila je otroka moškega spola, ki ima dve nati, dva nosova in štiri oči. Čelo ima samo eno in tudi v ostalem je normalno razvit. Otrok se nahaja zdaj v ljubljanski deželni bolnici; krščen je bil na ime Miklavž.

Nesreča na progi. Na progi med Hočam in Slivnico trčil je tovorni vlak v delavski voziček. Osem delavcev se je zamogo pravčasno rešiti. Delavca Jakoba Gselmann pa je vlak prijel, na tla podel in na mestu usmrtil. Nesrečnež zapušča vdovo in dva nepreskrbljena otroka.

Požar. Pogorela so poslopja posestnika Ruperta Vallant v Harbachu na Koroškem. Gospodarsko poslopje je v vsemi zalogami žita in krme ter s kmetijskimi stroji popolnoma pogorelo. Škode je za 12 000 kron, zavarovalnina pa znaša le 4000 kron. Posestnik in njegova družina so se šele zbudili, ko je že strop v sobi gorel. Živino so rešili.

Najvišje cene za krompir. Oblast nam sporoča: Najvišje cene za krompir se v vseh slučajih še vedno ne držijo, celo od javnih zavodih ne. Med avstrijsko in ogrsko vlado se je uresničilo sporazum, da se onemogoči vsako neopravičeno dvigovanje cen. Tudi se je naročilo vsem političnim oblastim, da vsako preokračenje najvišjih cen, brez ozira na to, ali zasleduje dotična oseba pri nakupu sebične interese ali ne, ako hoče preskrbeti krompir za se ali za druge (zavode), kaznujejo z najstrožjimi postavnimi kaznimi. V interesu splošnosti leži, da se vsako preokračenje najvišjih krompirjevih cen, katerega koli zadene, takoj politični oblasti naznani!

Maribor. Od 1. decembra naprej se izplačnje preskrbovalne podpore na mariborski davkarji samo enkrat v mesecu. Dosedaj se jih je izplačevalo po dvakrat na mesec.

Ogenj. V gospodarskem poslopiju posestnika Naceta Čeh v Ločiču pri Ptuj je izbruhnil požar, ki je v kratkem času uničil poslopje z gospodarskim orodjem ter zalogo živil. Škoda

znaša čez 10.000 kron, medtem ko je posestnik le za malo svoto zavarovan.

Pohištvo „Narodnega lista“. Svoj čas smo imeli v Celju od znanega bivšega pesnika g. Vekoslava Spindlerja ustanovljeni „Narodni list“. Imel je glavni namen, uničiti „Štajerca“, oziroma žeti plodove njegovega dolgoletnega dela. Pa ni šlo. Začetkom vojne je „Narodni list“ izginil. Zdjaj pa čitamo v „Slov. narodu“ inzerat, da so pohištvo in pisarniške potrebitine „Narodnega lista“ na prodaj. „Sic transit gloria mundi!“ Menda pa ne bodo klerikalci tako hudobni, da bi nakupili to pohištvo; kajti potem bi morda na Spindlerjevem stolčku filozofiral kak Žebot ali Kemperle. In to bi bilo prežalostno! Naše kolegijalno sožalje!

V Radgoni je umrla grofica Ottilija pl. Wurmbrandt, vdova po lastniku zgornje-radgonske graščine grofa Alojzija Wurmbrandta.

Smrtna nesreča. V tovarni za vato v Slov. Bistrici prijel je transmijski jermen 18 let staro delavko Marjeto Lipuš in jo tako poškodoval, da je kmalu nato umrla.

Čudak. V hlevu posestnice Elizabete Kos v Vojniku našli so 66-letnega delavca Valentina Kolar z mnogimi ranami po vsem telesu. Kolar ni duševno zdrav in si je rane bržkone sam z ostri nožem prizadel.

Vstavljen češki list. Oblast je za 14 dni vstavila izdajanje bruskega dnevnika „Lidové Noviny“, glasilo češkega poslanca Stranskega.

Zvišanje poštnine? Iz Dunaja se poroča, da namerava trgovinsko ministerstvo baje zvišati poštnine pri pismih, denarnih in paketnih poštnih pošiljavah. Zvišanje bode baje znašalo povprečno 35%. Oae pošiljave, za katere so določeni mednarodni tarifi, seveda ne bodo prizadete.

Železni denar dobimo baje tudi v Avstriji in sicer novce po 20 vinarjev.

Na živčih bolana. Iz okolice Celja je pobegnilo neko 19 let staro dekle in se pripeljalo v Gradec. Spotoma po železnici je dekle opetovano povedalo, da se namerava ustreliti. Pokazalo je tudi revolver, katerega mu je pa neki spopitnik vzel v Gradcu je na živčih bolelega dekleta policija sprejela in bolnišnici oddala.

Na polju časti. V Celovcu umrl je na težkih ranah, ki jih je pridobil na južnem bojišču, četovodja Milan Roškar, sin štajerskega poslanca. — Na južnem bojišču je padel sedmošolec Anton Deček o iz Središča. Marca meseca je padel njegov brat medicinec Franc Deček o.

Odlikovanja. Praporščak (Fähnrich) 87. inf. regimenta iz Celja Alfred Puff bil je odlikovan z veliko srebrno hrabrostno medaljo. — Za 40-letno zvesto službovanje dobil je častno medaljo nadačitelj Franc Žihner v Vurmbergu pri Ptuj.

Omejitve množine pive. Da se ne porabi preveč ječmena, je ministerstvo izdalo novo naredbo, ki določa za čas od sredi decembra 1915 do konca marca 1916 novo omejitve varjenja piva. V splošnem smejo velike pivovarne izdelovati pive le še 55% navadne svoje produkcije, srednje in male pa k večjemu še 60 do 65% svoje produkcije.

Kako se najbolj varčno kuha krompir. Najprvo naj se krompir skuha do polovice ter nato olup. Potem se olupljeni da zopet kuhat v slano vodo, da se popolnoma razkuha. Pri takem postopanju se ničesar ne izgubi na olupkih, kar znači velik prihranek v gospodinjstvu. Ni se bati, da bi pri takem ravnanju krompir izgledal neokusno. Le starejši krompir, katerega se deloma že prijemlje gniloba, ni za tako porabo. (Gostilničar).

Na Poljskem in v Galiciji. „Journal de Geneve“ poroča iz avstrijske Poljske, da je razmerje oblasti napram prebivalstvu izborna. Sodnije uradujejo poljako. V gospodarskem ozirju dežela jako lepo napreduje. V Lublinskem okrožju so Rusi razdejali 1500 krajev. Ruski državni gozdovi, ki merijo 300.000 ha, so dobro upravljani. Les za nove zgradbe se dobi večidel zastoj. Cela vrsta tovarov zopet dela, večinoma pod vojaško upravo. V treh tednih se bo mogel tudi že pričeti železniški promet na progah Krakova-

Stole (Zimmersessel)

SLAWITSCH & HELLER
trgovina v Ptuj.

po 3—, 5—, 6— kron se dobijo v zalogi

Lublin-Kowel-Luck Wladimir-Wolinski. Avstrijska uprava je odprla tudi mnogo šol, dočim je bilo pod ruskim gospodarstvom 800.000 otrok brez šolskega poduka. Varšavska mestna uprava je izdala načrt za povečanje Varšave. Inkorporirajo naj se predmestja Varšava obsega sedaj 6500 oralov ter naj se razširi na 8500 oralov s 300.000 prebivalci. Varšava bi bila potem eno najbolj gosto naseljenih mest. Iz Krakove se poroča: V Boryslavu so napolnili meseca oktobra 6294 cistern surovega petroleja, izvozili pa 9135 cistern. Prvih 10 mesecev tega leta je dal vrelec v Boryslavu 45.343 cistern petroleja; 1. novembra je ostalo še 46.742 cistern, ki zadoštujejo najmanj za pol leta. Pričakovati je pa zvišanje cen surovega petroleja.

Najvišje cene za mast v Avstriji. Z naredbo dolocene trgovinski minister najvišje cene za svinjsko mast, špeh in slanino. Na temelju cesarske naredbe z dne 10. oktobra se razglša: Pri prodaji svinjske masti in špeha od strani proizvajalca trgovcu bo znašala najvišja cena za 100 kilogramov čiste teže v času od 16. decembra 1915 do 15. januarja 1916 za zabelo 721, za zaseko 680, za surov špeh 639 K; v času od 16. januarja do 15. februarja 1916 za zabelo 670, za zaseko 628, za surov špeh 608 K; v času od 16. februarja do 15. marca 1916 za zabelo 618, za zaseko 577, za surov špeh 560 K; od marca 1916 naprej pa za zabelo 567, za zaseko 525, za surov špeh pa 505 K. Naredba zadobi moč z dnem razglasitve. — Na Ogrskem pa znaša v času od 16. decembra do 15. novembra najvišja cena zabele 700, za zaseko (surovo mast) 660 in za špeh 620 K pri 100 kg, vsak mesec se cene znižajo za 50 K in bodo 16. marca znašale za zabelo 550, za zaseko 510 in za špeh 490 K. Kakor je videti, je zopet razlika med nami in Ogrci. Cene so pa tudi presneto — slane!

Gospodarsko zблиžanje Avstrije in Nemčije. Sedanja svetovna vojna je prav mnogo naziranj spremenila in nova mnenja porodila. Koliko vpitja — odkritosrčno povedano: nepremišljene-ga fanatičnega vpitja, porojenega iz glega sovraštva proti nemstvu — je bilo svoj čas tudi v naših krajih proti gospodarskemu zблиžanju naše monarhije z Nemčijo. Spominjamo se prav dobro člankov slovenskih listov, ki so govorili besedo popolnemu gospodarskemu razkolu z Nemčijo in gospodarski — ter tudi politični! — zvezi z Rusijo. Ne očitamo nikomur nič; ali opozoriti je treba na te napake zamedene, me-glene preteklosti. Danes sprevidi pač vsakdo, da sta Avstro-Ogrska in Nemčija in vsakem oziru spojeni, da mora za-sledovati njuna bodočnost edine, edneake cilje, da sta navezani druga na drugo, da je torej že sedaj prepotrebno gospodarsko kakor politično njuno približanje. Za gospodarsko zблиžanje obeh držav se je v zadnjem času že mnogo storilo. Posvetovanja v tem oziru so imela lepe uspehe. Pred kratkim je bil za državnega podtajnika v Nemčiji imenovan dr. Richter. Delo tega no-vega ministra bodo priprave za tesnejše zблиža-nje z Avstro-Ogrsko na gospodarskem polju. Iz-deloval bo predloge, ki se potem predlože tudi avstro-ogrski vladi. Upati je, da bode imelo vse delo v tem oziru lepe uspehe in da bode vstvarilo za našo monarhijo kakor za Nemčijo lepšo ter bogatejšo bodočnost!

Tajnosti iz carskega dvora. Neki poljski list poroča iz Piotrkowa, da so našli pri hišni preiskavi pri bivšem ruskem vojnem ministru Suhomlinovu, ki je bil obdolžen veleizdaje, pismo grofa Witteja carju, v katerem ga grof svari pred stranko velikega kneza Nikolaja, ki da stremi za krono. Witte svetuje, da naj car rajše sklene mir z Nemčijo, sicer pride nesreča nad Rusijo in hišo Romanow. Witte se obrača proti zvezi s Francozko in zlasti z Anglijo, ki je samomer za Rusijo. Treba je skupaj z Nemčijo uničiti svetovno gospodarstvo Anglije. Seveda Wittejevo pismo ni dospelo nikdar do carja. — Isti list pravi, da je sedaj v Rusiji na površju stranka velikega kneza Cirila, ki propagira mir z Nemčijo in preustrojitev razmer v Rusiji. Veliki knez Ciril sam pa sanja tudi o carski kroni in je smrtni sovražnik sedaj od-stavljenega velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča. — Koliko je na teh govorih resnice, se seveda ne more kontrolirati.

150.000 ženskih moči. Iz Londona poročajo, da je nujno treba 150.000 žen in deklet, ki jih bo pripraviti za pisarniška dela. Na Angleškem in v Walesu je zaposlenih v pisarnah še 300.000 moških v vojaško obvezni starosti in polovica teh je telesno popolnoma zmognih za vojaško službo. Onih 150.000 žen in deklet bi nadome-stilo te moške.

Manifest indijskih nacionalistov. „Münchner N. N.“ poroča iz Kodanja: Indijska narodna stranka objavlja glasom novojorskih listov izjavo, ki pravi: Vedno smo zaničevali angleško gospod-stvo v Indiji, ustanovljeno na izdajstvu, potvorbi in krivi prisegi. Ljudske mase bojkotirajo an-glesko blago in dajejo prednost domačemu ter skušajo razviti narodno skupnost z raznimi pa-triotičnimi sredstvi. Posledica vsega tlaštanstva je bila, da se širi revolucionarna propaganda na tihem. Vse zunanje demonstracije so prenehale. Indija je sedaj vulkan, ki more izbruhniti pri prvi priliki. Potem bo s krvjo zasnovano an-glesko gospodstvo tudi v krvi umrlo. — Poročila o obsežnem revolucionarnem gibanju v Indiji potrjujejo tudi iz Petersburga iz japonskih virov prihajajoča poročila.

Zasluzki Amerike Žuano je, da dela Ame-rika vsled evropske vojne velikanske dobičke. V Evropi pada cvet vseh narodov na raznih bojiščih in se milijarde denarja premene v dim, Amerika pa žanje, da kaj takega svet še ni videl. Pred kratkim se je poročalo, da so v zadnjem tednu meseca oktobra, torej v šestih dneh, izpeljali iz Amerike za 80 milijonov do-larjev (1 dolar približno 5 kron) vojnih potrebščin. Kar pošlje Amerika čez morje, bo v par mesecih v vojni porabljeno in uničeno, milijoni dolarjev pa bodo ostali v ameriških žepih. Denar teče v ogromnih množinah v Ameriko, vse več je tam zlata in vse bolj se kaže, da zna biti konec evropske vojne — svetovno prvenstvo Amerike in nadvlada ameriškega kapitalizma. Bankirja Morgan in Rockefeller sta že danes najmočnejša denarna oblastnika na svetu. Samo ta dva razpolagata z eno tretjino vsega imetja, kar ga ima Severna Amerika, namreč 93.711 milijonov dolarjev. Morgan ima 22.245 milijonov dolarjev le zasebnega premoženja; različne banke in ak-cijske družbe, pri katerih ima on prvo besedo, pa imajo 24.325 milijonov dolarjev premoženja. To so tako velikanske svote, da se jih pri nas nikdo še jasno ne predstavlja ne more. Ta kapital, s katerim razpolaga samo Morgan, nese na leto več, kakor vsi davki našega cesarstva.

Konzerve pred 1600 leti. V današnji vojni so konzerve zelo izdaten pripomoček za prehra-nitev armade. Toda če kdo misli, da so konzerve iznajdba novejšega časa, se jako moti. Že v letu 288. so rimski vojaki imeli grah v konzervah, kakor poroča grški pisatelj Sinezij iz Aleksandrije.

Ameriške žene hočejo uvesti veliko gibanje za mir. Ustanovila se je posebna „unija“; vsaka članica tega združenja se zaveže, da bo brzo-javno prosila predsednika Wilsona, naj prevzame vlogo posredovalca za mir. Na tisoče brzojavk je že oddanih. — Tudi se pripravlja v Ameriki posebna ekspedicijska, ki pojde v Evropo delat priprave za mir.

(Ranjeni ubi) se proti bolečinam in prehlajenju posebno občutljivi. Treba je torej, da se ima že za pomirjenje vedno pri domu zanesljivo, bolečine odpravljajoče sredstvo. To je jako lahko mogoče, ker se Fellerjev staroznani bolečine odpravljajoči rast-linski esenčni fluid z zn. „Elza-fluid“, 12 steklenic povsod franko za 6 kron dobi. To dobro domače sredstvo služi izborno proti raznim bolečinam in za negovanje trupla. Njegov blagodejni učinek se je od mnogih zdravnikov preskusil in javno potrdil. Tudi predloži dokazljivo več kot 100.000 zahvalnih pisem. „Elza-fluid“ naroči se edino pristnega od apotekarja E. V. Feller, Stubica, Elza-trg št. 241 (Hrvaško). Kdor trpi na prebavnih težavah zamore naročiti obenem tudi Fellerjeve prebavo pospešujoče, milo od-ajajoče Rhabarbara-kroglice z zn. „Elza-kroglice“. 6 škatlic stane franko samo 4 K 40 vin. 12 škatlic franko 8 K 40 vin. Izborno ime vživajo pa tudi vsi drugi Elza-preparati in opozarjamo še na krasno sredstvo zoper kurja očesa: Fellerjev turistiški flajšter z zn. „Elza“ v kartonu po 1 K in po 2 K. Hvali se proti migreni Fellerjev Mentolni črtnik z zn. „Elza“, 1 karton 1 krono. (b)

Gospodarske.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, zaznamo-vani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdica-ma (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 11. decembra v Brežicah (svinjski sejmem).

Dne 13. decembra pri Sv. Križu**, okr. Gornja Radgona; v Studenich, okr. Slovenska Bistrica; v Žalcu**, okr. Celje, v Jurklostru**, okr. Laško; pri Sv. Petru pod Sv. Gorami**, okr. Koze; v Stainzu*, v Fürstenfeldu**.

Dne 14. decembra v Ljutomeru**, v Ormožu (svinjski sejmem); v Feldbachu**.

Dne 15. decembra v Arvežu (sejem z drobnico); v Imenem (svinjski sejmem), okr. Koze, v Ptuj (svinjski sejmem).

Dne 16. decembra na Bregu pri Ptaju (svinjski sejmem).

Dne 17. decembra v Rogatu (svinjski sejmem).

Dne 18. decembra v Brežicah (svinjski sejmem).

Dne 20. decembra na Teharjih**, okr. Celje.

Dne 21. decembra v Köflachu*, okraj Voitsberg; pri Št. Florijanu**, okr. Deutsch-landsberg; v Passailu, okr. Weiz; v Pölan; v Fehringu**, v Ilzu**, okr. Fürstenfeld; v Laškem**: v Radgoni*; v Ormožu (svinjski sejmem); v Ptaju (konjski in govejski semem ter tudi z žrebeti).

Spravljanje in vrednost gozdne stelje. Ka-kor v mnogih drugih okoliščinah zahteva popolnoma spremenjen tržni položaj drugo cenitev gospodarskih vrednosti. Tako je poskočila cena in vrednost slame, in za vsakega umnega kmetovalca je postala slama kr-milo; druge stvari, ki so se sicer rabile prej le malo ali mimogrede ali krajevno, pridobile so veliko na go-spodarski važnosti, kakor n. pr. listje, trstika, praproto, odpadlo iglovje smrek in jelk. Če ne liže dež, še je zmi-raj časa dovolj, da se spravi listje domu kot dragocena nastelja za živino. Drevesno listje, ki se ga grablja v su-hem vremenu, zlasti ob solčnih dneh, ko je bilo zjutraj prej mrzlo, vsebuje razmeroma le malo vode in toraj vsa velike množine skalnice, če se nastilja z listjem. Ako pa vsebuje listje mnogo vode, pomagati si je treba tako-le: Listje se v gozdu nagrablja in znoši v 1 do 2 metra visoke kupe. Nato se potlači in stlači. V kratkem času se vname. Stelja se pri tem precej segreje. Pri jasnem vremenu se kup zopet razmeče, celi oblaki para se vzdigajo. Popoldne se kup zopet spravi in na lahko stlači. Če se to nekolikokrat ponovi, zgubi listje vodo in je vsebuje končno le še do 25%. Boljše je seveda, če sušimo listje na omenjeni način v praznih utah ali na škednjih s stenami, ki se nabijajo proti dvorišču. Seveda je treba skrbeti za to, da so zmiraj odprta vrata škednja, zlasti takrat ko se kup listja zopet razgrne, in se vzdig-nejo kar parni oblaki. Medtem ko ima šota le malo dušika in apna, je gozdno listje izredno bogato na dušiku in apnu. Vsebinska teh dvoje rastlinskih redilnih snovij je v drevesni nastelji približno desetkrat večja kakor v šoti in enkrat večja kakor v rženi ali pšenični slami pri ravnosti vsebini vode, in 4 do 5 večja nego v na-stelji iz iglovja. Tudi nastelji iz vreseja in praprota je raz-meroma bogata dušika, vsebuje pa le malo apna. Kakor je znano, data ti dve vrsti nastelji zemljo, ki se potem težko razkroji. Ker pa posesata ti rastlini mnogo skalnice, izplača se ju nabirati in z njima živini nastiljati vmes med drevesno nasteljo. Ravnoisto velja tudi o trstiki, ki se kot nastelji sicer slabo ceni, toda letos bi se naj upo-rabljala v večjih množinah, kjer se more trstike le kaj spraviti. (>Li. landw. Ztg.).

Vsak vojak

želi izvedeti novice iz svoje domo-vine. Najbolje posreduje te novice

naš „Štajerc“

ki je, je bil in ostane vedno

zvesto avstrijskega mišljenja!

Stariši! Neveste! Bratje in sorodniki vojakov!

Naročite za naše drage vojake „Štajerca“

ki se jim naravnost od upravnosti na bo-jišče pošlje. Treba je le naročnino poslati in natančni naslov sporočiti

Napravite volakom veselje

in naročite jim „Štajerca“.

527 Proda se prav poceni jako dobičkonosna 527

vinogradniška realiteta

obstoječa iz 3 kmetijskih posestev. Realiteta ima po eno hišo z gospodarskim poslopjem, travniki, njivami, gozdovi, sadonosniki in prima vinogradi, ki polno nosijo. Vpraša se pri upravi tega lista.